

UN NOUVEAU DYNAMISME
POUR L'ÉCONOMIE BRUXELLOISE
EEN NIEUWE DYNAMIEK
VOOR DE BRUSSELSE ECONOMIE

Persdossier

Hervorming van de tewerkstellingsmaatregelen : 216 miljoen voor de Brusselaars

Vereenvoudigde mechanismen voor de Brusselse ondernemingen
en werkzoekenden

Inhoudstafel :

1. Inleiding	3
2. Voorgeschiedenis	4
3. Gerichte tewerkstellingsmaatregelen	4
4. Vereenvoudigde tewerkstellingsmaatregelen	5
1/ Inschakelingsmaatregelen	5
○ <i>Het « inschakelingscontract »</i>	
○ <i>Maatregel vervat in artikel 60: doelstelling 4000 banen</i>	
○ <i>Sociale inschakelingseconomie : 10 miljoen extra voor de financiering van 1000 banen</i>	
2/ Activeringsmaatregelen	7
○ <i>Herziening van het activeringsprincipe</i>	
○ <i>Naar een « generiek » Activa-beleid</i>	
○ <i>Afschaffing van de voorwaarde van 12 maanden en rechtstreekse toegang</i>	
○ <i>Jongerenopleidingspremie voor niet-werkende werkzoekenden jonger dan 30 jaar zonder getuigschrift hoger secundair onderwijs</i>	
○ <i>Maatregel Activa verminderde arbeidsgeschiktheid</i>	
○ <i>Steunmaatregel zelfstandige arbeid</i>	
3/ Maatregelen met het oog op retentie	9
5. Conclusie	10

1. Inleiding

De Brusselse regering heeft op donderdag 14 juli de hervorming van de tewerkstellingsmaatregelen goedgekeurd, een van de prioritaire doelstellingen van de Strategie 2025, gedragen door de Regering en de sociale partners. Er wordt meer dan 210 miljoen uitgetrokken voor de Brusselse werkzoekenden.

Deze ongeziene herstructurering komt er op initiatief van minister Didier Gosuin en is het resultaat van een diepgaande inspanning verricht in gedeelde prioriteit met de sociale partners en in samenwerking met Actiris en Brussel Economie Werkgelegenheid. Een radicale vereenvoudiging van de tewerkstellingsmaatregelen die werden overgenomen naar aanleiding van de zesde Staatshervorming.

Alhoewel de werkloosheid in Brussel sinds het begin van de legislatuur in dalende lijn zit, blijven bepaalde doelgroepen van werkzoekenden bijzondere aandacht vereisen op het vlak van tewerkstelling: **jongeren onder de 30 jaar en in het bijzonder de laaggeschoolden, langdurig werkzoekenden en oudere werknemers**. De hervorming van het zogenaamde “doelgroepenbeleid” verwijst naar het geheel van maatregelen die deze specifieke groepen, die deel uitmaken van de werkzoekenden die zijn ingeschreven bij Actiris en de Brusselse werknemers die in het Brussels Gewest wonen, werk willen verschaffen of aan het werk willen houden, en die inspelen op de specifieke kenmerken en behoeften van de arbeidsmarkt.

Bij de uitvoering van deze hervorming worden drie doelstellingen nagestreefd: « **vereenvoudiging – verbrusseling – efficiëntie** ». Dit betekent concreet:

- Een vermindering en vereenvoudiging van het aantal overgenomen maatregelen en een toespitsing van de middelen op de behouden of uitgewerkte maatregelen ;
- Een grotere leesbaarheid van de maatregelen voor werkzoekenden en voor werkgevers en een bundeling van de middelen om een daadwerkelijk concurrentieel voordeel te bieden aan de Brusselse doelgroepen : « sneller, sterker »
- Een afstemming van de regionale middelen op de Brusselaars en op de werkgelegenheidscontext in Brussel (« verbrusseling » van de maatregelen), waaronder een verhoogd hefboomeffect binnen de marges van de begroting ;
- Een vlotte en efficiënte overgang van opleiding (bv. alternerend leren) naar arbeidsmarkt, wat de logica van het traject naar een job versterkt en de verwerving van competenties door de werkzoekenden valoriseert ;

Om de meest kwetsbare werkzoekenden aan een duurzame en kwaliteitsvolle baan te helpen werd voorrang gegeven aan de vereenvoudiging van de adequaatste en kortste overgang tussen de specifieke maatregelen voor opleiding en die voor tewerkstelling. Dankzij het nieuwe door de hervorming van de steunmaatregelen vastgestelde kader kunnen de sociale uitdagingen waarmee Brussel wordt geconfronteerd eindelijk beter aangepakt worden door de bevoegdheden « Economie-Tewerkstelling-Opleiding op een geïntegreerde wijze uit te voeren ».

2. Voorgeschiedenis

Het voorstel tot hervorming van de steunmaatregelen voor tewerkstelling is in grote mate gebaseerd op een studie van de KUL-Hiva uit september 2015. In de gedetailleerde studie wordt een geheel van vaststellingen gedaan, waarvan de belangrijkste 3 hieronder volgen:

1/ De huidige maatregelen Doelgroepen zijn niet in het voordeel van de Brusselse inwoners: 38% van de Brusselse middelen voorbehouden voor ondersteuning van de doelgroepen wordt vandaag toegekend aan pendelaars uit Vlaanderen of Wallonië.

2/ De doelgroepen Oudere Werknemers leveren niet genoeg op voor de Brusselaars: 58% van de 70 miljoen euro voor de lastenvermindering ten gunste van deze doelgroep betreft Waalse of Vlaamse werknemers.

3/ De doelgroep Laaggeschoolde Jongeren levert geen resultaat op: zij slagen er niet “natuurlijkerwijs” in door te stromen naar een duurzame kwaliteitsvolle job. De oorzaak daarvan is meer bepaald de moeilijke overgang tussen de steunmaatregelen voor opleiding en de steunmaatregelen voor tewerkstelling.

3. Gerichte tewerkstellingsmaatregelen

De Regering voert een “gericht” beleid. Dat betekent heel concreet dat de doelgroepen die de meeste problemen ondervinden om een job te vinden, geïdentificeerd moeten worden. In de optiek van de “verbrusseling” van de steunmaatregelen dienen de beoogde niet-werkende werkzoekenden in het Brussels Gewest te wonen en bij Actiris te zijn ingeschreven.

Het Brussels Observatorium voor de Werkgelegenheid¹ heeft **3 grote groepen** kunnen onderscheiden. Er wordt op transversale wijze bijzondere aandacht besteed aan deze 3 groepen: **de “laaggeschoolde” Brusselaars** en de Brusselaars met een handicap. De Regering geeft ook prioriteit aan de sociaal meest kwetsbare jongeren, de zogenaamde “NEETS” (Not in Education, Employment or Training / Niet aan het studeren, niet aan het werk of niet in opleiding), en in het bijzonder de door de Jongerengarantie beoogde doelgroepen. De 3 geïsoleerde groepen in het BHG zijn:

1. **De “jonge” niet-werkende werkzoekenden (< 30 jaar):** zijnde 25% van de niet-werkende werkzoekenden of 25.887 op 100.471 personen.
2. **De “langdurig” niet-werkende werkzoekenden (minstens 12 maanden):** vertegenwoordigen 63% van de niet-werkende werkzoekenden of 63.540 op 100.471 personen.
3. De “oudere” werkzoekenden en werknemers (minstens 55 jaar): **13% van de niet-werkende werknemers** of 13.037 op 100.471 personen.

¹ Observatorium voor de Werkgelegenheid – Gegevens werkzoekenden in januari 2016.

4. Vereenvoudiging in de werkgelegenheidssteun

Dit beleid steunt op 3 pijlers: **inschakeling**, **activering** en **retentie**.

Inschakeling	Activering	Retentie
<ul style="list-style-type: none">• Inschakelingscontract• Artikel 60• Tewerkstelling in de sociale economie	<ul style="list-style-type: none">• Generieke Activa• Opleidingspremie jongeren• Verminderde geschiktheid• Activa zelfstandigen	<ul style="list-style-type: none">• Oudere werknemers

1/ Maatregelen gericht op inschakeling

○ **Het « inschakelingscontract » als aanvulling bij de Jongerenwaarborg**

De eerste inschakelingscontracten werden ondertekend. Het inschakelingscontract is een totaal nieuw mechanisme dat aansluit bij het reeds bestaande aanbod aan oplossingen in de context van de Jongerenwaarborg. Het biedt een eerste beroepservaring aan jongeren van minder dan 25 jaar oud die binnen de 18 maanden na het einde van hun studies geen werk hebben gevonden.

○ **Maatregel voorzien in artikel 60 : horizon 4000 jobs**

Op grond van het huidige artikel 60 kan een bij het OCMW ingeschreven Brusselaar worden aangeworven om hem of haar beroepservaring te laten opdoen.

➔ Het doel van de Regering bestaat erin de werkwijze van de OCMW's te harmoniseren. Voortaan wordt voor elke betrekking vóór de indiensttreding voorzien in :

- een specifieke functiebeschrijving ;
- een individuele terbeschikkingstellingsovereenkomst met de plichten van de partijen : OCMW, gebruikers, werknemers ;
- een beroepsinschakelingsovereenkomst die een project uittekent voor de verwerving van specifieke vaardigheden (theoretisch, praktisch en/of sociaal) en begeleiding tijdens de arbeidsovereenkomst. Voor elk van deze projecten streeft men naar de verwerving van vaardigheden met het oog op validering van de competentie.

Deze maatregel wordt ook budgettair versterkt. Vandaag betreft dit beleid 3200 arbeidsplaatsen. Tegen 2019 zal 10% van de OCMW's gedekt zijn op gewestelijk niveau (4000 arbeidsplaatsen).

- ***Sociale inschakelingseconomie : 10 miljoen aan bijkomende middelen om 1000 jobs te financieren***

Het Doorstromingsprogramma richt zich tot de kwetsbaarste groep niet-werkende werkzoekenden, de laaggeschoolden. Dat is iedereen die geen diploma, attest of getuigschrift van het hoger secundair onderwijs heeft behaald. De **SINE**-jobs (sociale inschakelingseconomie) zijn arbeidsplaatsen die in het leven worden geroepen in de sociale economie voor langdurig en laaggeschoolde werklozen.

- ➔ Om de middelen die aan beide maatregelen worden besteed beter te concentreren, worden de doorstromingscontracten en de sociale inschakelingseconomie samengevoegd en betoelaagd door middel van een unieke premie die laaggeschoolde niet-werkende werkzoekenden twee jaar lang krijgen uitgekeerd omdat voor hen de **afstand tot de klassieke arbeidsmarkt bijzonder groot** is als gevolg van hun maatschappelijke situatie. Met de begrotingsomslag die voor deze maatregel wordt voorbehouden, moeten ongeveer ... 1000 arbeidsplaatsen gefinancierd kunnen worden !

De subsidies zijn hernieuwbaar voor de werknemers als de kloof met de arbeidsmarkt blijft bestaan.

2/ Maatregelen gericht op activering

○ Herziening van het activeringsprincipe

Het activeringsprincipe is de centrale hefboom in de hervorming van de werkgelegenheidssteun. Het houdt een grondige vereenvoudiging in van het vroegere Activa-beleid, dat uitging van een activering van de uitkeringen. Brusselaars die staan ingeschreven bij Actiris krijgen hiermee via financiële steun rechtstreeks toegang tot een betrekking. Vanuit deze benadering kan aan iedereen die is uitgesloten van werkloosheidssteun een rechtstreekse intrede op de arbeidsmarkt worden voorgesteld !

De Brusselse Regering wil werkzoekenden hiermee zeer gericht de mogelijkheid bieden om onmiddellijk competitief te zijn op de arbeidsmarkt. Deze herziening zal het overgehevelde Activa-beleid een nieuwe dynamiek verlenen en de tewerkstelling versnellen omdat de betrokkenen beroepservaring opdoen onder arbeidscontract.

○ Naar een « generiek » Activa-beleid

De generieke Activa is er voor alle werklozen die sinds 12 maanden zijn ingeschreven bij Actiris. Er wordt voorgesteld om aan deze periode van 12 maanden werkloosheid een pakket van inschakelings- en kwalificeringsmaatregelen te verbinden, maar ook een aantal situaties waarbij een snelle toegang tot een arbeidsplaats essentieel is. Voorheen werden deze maatregelen pas mogelijk na 24 tot 60 maanden werkloosheid ! Vandaag staat 12 maanden werkloosheid gelijk met de ondertekening van een arbeidsovereenkomst van minstens zes maanden.

○ Afschaffing van de voorwaarde van 12 maanden en rechtstreekse toegang

Om holle periodes te vermijden, worden bepaalde gevallen **gelijkgesteld met de « twaalfmaandenvoorwaarde »**. Deze bypass geldt voor de volgende profielen :

- Werkloosheid na een betrekking in het systeem van de inschakelingscontracten
- Werkloosheid na een betrekking in het systeem 'Artikel 60'
- Werkloosheid na een betrekking in de sociale economie
- Werkloosheid na een stage met een duur van minstens zes maanden
- Werkloosheid bij een Individuele Beroepsopleiding met een duur van minstens 6 maanden
- Werkloosheid na een geslaagde alternerende opleiding
- Werkloosheid na een geslaagde kwalificerende beroepsopleiding
- **Werklozen jonger dan 30 zonder getuigschrift van het hoger secundair**
- Werklozen van minstens 57 jaar oud
- Werklozen die slachtoffer zijn van een bedrijfsherstructurering
- Werklozen die slachtoffer zijn van een ontslag ingevolge de schrapping van een GECO-plaats

Dit betekent dat iedereen die in één van deze situaties verkeert rechtstreeks recht heeft op de Activa-voordelen zonder een periode van 12 maanden werkloosheid te moeten wachten. Met deze

maatregel voorkomen we dat mensen in wachtperiodes afhaken en creëren we in tegendeel continue en positieve werktrajecten voor de betrokken werkzoekenden.

- ***Jongerenopleidingspremie voor niet-werkende werkzoekenden jonger dan 30 jaar zonder getuigschrift hoger secundair onderwijs***

De duur van 12 maanden als NWWZ vervalt voor jongeren onder de 30 jaar die niet in het bezit zijn van een GHSO. Het is evenwel belangrijk dat deze jongeren naast het opdoen van beroepservaring ook nieuwe vaardigheden kunnen ontwikkelen. Daarom wordt een opleidingspremie aangeboden, waarbij zowel de jongere als de werkgever baat moeten hebben.

Deze premie heeft een waarde van maximaal 5.000 € en moet gebruikt worden gedurende de activeringsperiode (2,5 jaar). Zij is beschikbaar in het kader van een individueel opleidingsprogramma via de opleidingsoperatoren, **op voorwaarde dat de onderneming een overeenkomst van onbepaalde duur opstelt**. Zij is zodanig opgevat dat zij de werkgever ertoe aanzet te investeren in functie van de door de jongere te verwerven vaardigheden.

- ***Maatregel Activa verminderde arbeidsgeschiktheid***

Deze bestaande maatregel wordt versterkt door het bedrag van de toelagen op te trekken om zo de kans op aanwerving voor personen met een verminderde arbeidsgeschiktheid te verhogen.

- ***Steunmaatregel zelfstandige arbeid***

Vermits het niet mogelijk is om alleen via bezoldigde tewerkstelling genoeg jobs te creëren in het Brussels Gewest, is het belangrijk om via de nodige begeleiding werkzoekenden ertoe aan te zetten zich te vestigen als zelfstandige. Met het oog daarop wordt een specifieke en degressieve premie aangeboden.

Deze maatregel geeft gedurende zes maanden recht op een maandelijkse degressieve premie, zodat in die periode een gemengd inkomen tot stand kan komen.

Deze maatregel komt naast de gewestelijke regeling in verband met de activiteitencoöperatieven. Om buitenkanseffecten te voorkomen, zal het niet mogelijk zijn beide maatregelen samen te genieten.

3/ Maatregelen met het oog op retentie

Regeling oudere werknemers (57 tot 64 jaar)

De scope is verkleind. De leeftijdscategorie wordt beperkt om ervoor te zorgen dat de maatregel meer ten goede komt aan de Brusselaars.

Om de stabiliteit te waarborgen en de overgang vlot te laten verlopen, heeft de Regering ervoor gekozen om bij de regeling voor 'oudere werknemers' te werk te gaan in 2 fases. Op 23 juni 2016 nam de Ministerraad een beslissing², waarmee zij een eerste stap zette en tegemoet kwam aan twee doelstellingen:

- De bestaande maatregel afstemmen op de 'oudere' werknemers tussen 55 en 64 jaar (wettelijke pensioenleeftijd) met een laag loon, wat beter aansluit bij de Brusselse doelgroep;
- De kosten voor de maatregel beginnen afbouwen om de begroting onder controle te houden, in overeenstemming met de noden van het Brussels Gewest op dat vlak conform de gewestelijke beleidsverklaring.

Deze eerste beslissing maakt het mogelijk om in de toekomst een eerste vermindering van de uitgaven te bewerkstelligen ten voordele van de nieuwe maatregelen en de nawerking van de bestaande maatregel stop te zetten. Er is ook een tweede wijziging gepland om de regeling voor de 'oudere werknemers' volledig bij te sturen af te stemmen op de budgettaire middelen en de doelgroep in Brussel.

Het vrijkomende budget zal aangewend worden voor maatregelen voor niet-werkende jonge werkzoekenden en voor diegenen die ver van de arbeidsmarkt staan.

² Voorontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen

5. Conclusie

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft een zeer grote economische aantrekkingskracht en is ook bijzonder belangrijk voor de ontwikkeling van België. Daar staat echter tegenover dat een groot deel van de Brusselse bevolking uitgesloten blijft van die economische rijkdom. In die context is het dan ook zeer zinvol een doeltreffend beleid te voeren, dat afgestemd is op de bijzondere situatie van de Brusselse arbeidsmarkt en toegespitst is op duidelijk omschreven doelgroepen, meer bepaald zij die het meest blootgesteld zijn aan kansarmoede.

Vanuit een nieuw verworven autonomie op het vlak van steunmaatregelen voor tewerkstelling kan het Brussels Gewest zich voortaan volop toeleggen op instrumenten die optimaal aangepast zijn aan de bijzondere situatie van zijn arbeidsmarkt. Het gaat om een ambitieuze hervorming op maat van de Brusselaars, waarmee bijna 20% van de werkzoekenden bereikt zal worden (meer dan 18.000 banen)!

Na ruim een jaar overleg en denkoefeningen beschikt de Regering vandaag, mede dankzij het gewestelijk bestuur BEW (Brussel Economie en Werkgelegenheid) en Actiris, over een volledige en specifieke analyse van de vraag naar werk in het Brussels Gewest.

Bij de hervorming van het doelgroepenbeleid heeft de Brusselse overheid er dan ook naar gestreefd alle tewerkstellingsmaatregelen structureel te optimaliseren. Met als resultaat: een globale en vereenvoudigde beleidsaanpak van opleiding en tewerkstelling, die gericht is op de creatie van duurzame jobs en strikt afgestemd is op de behoeften van de Brusselaars.

Het is van het opperste belang dat het Gewest zichzelf in de toekomst de nodige middelen verschafft om die geïntegreerde visie te bestendigen. In dat verband is het nodig de efficiëntie van de beleidsinstrumenten voortdurend te evalueren. Dat vergt een volwaardige permanente monitoring, zodat de doelstellingen en resultaten van de maatregelen die kaderen in het nieuwe doelgroepenbeleid, systematisch beoordeeld kunnen worden.

Contactpersoon pers

Charlotte Bonbled – cbonbled@gov.brussels – 0499 51 26 31